

מסקנות עיקריות

- ▣ **המדע הישראלי רושם הישגים נכבדים המעידים על מצוינות** הן בדמות פרסים יוקרתיים שבהם זוכים חוקריו, הן בדמות זכייה במענקי מחקר יוקרתיים ותחרותיים בקנה מידה עולמי והן בהשפעה המדעית של פרסומיו כפי שהיא באה לידי ביטוי במספר הציטוטים שלהם.
- ▣ **ישראל נוטה להישגים פחותים מאלה של מדינות ייחוס** כמו שווייץ, סינגפור, דנמרק, שוודיה ונורווגיה – שבהן אוכלוסייה הדומה בגודלה לזו של ישראל, לכל הפחות בהיקף התפוקה המחקרית ובהשפעתה (הבאה לידי ביטוי בציטוטים) – **דבר המעיד על הפוטנציאל שטמון ביכולתה של ישראל, כמדינה קטנה יחסית, לעמוד בין המדינות המובילות את המדע העולמי.**
- ▣ **על אף הגידול הריאלי במימון המוקצה בישראל למו"פ אקדמי, ישראל מפגרת אחר מרבית מדינות ה-OECD בשיעור גידול זה. יתרה מזאת, בעשרים השנים האחרונות חלה ירידה ניכרת בהוצאה הלאומית למו"פ אקדמי של ישראל כאחוז מהתמ"ג, דבר המתבטא במעברה של ישראל ממדינה מובילה במדד זה למדינה ממוצעת.**
- ▣ על רקע התחרות ההולכת וגדלה בפעילות המדעית בעולם, על אחת כמה וכמה כשמדינות שעד כה לא פעלו בזירה זו החלו בפעילות מדעית ענפה, וכן על רקע הגידול במספר אנשי הסגל הבכיר בישראל והגידול בביקוש לתקציבי ולמענקי מחקר, **נדרשת הגדלה ניכרת של ההשקעה הלאומית במחקר בסיסי כדי לאפשר לישראל לשמור על מעמד מוביל ותחרותי במדע העולמי ואף לשפרו.** השקעה כזו צריכה להתמקד בהגדלת התקציבים המופנים למענקי מחקר ובהרחבת תשתיות המחקר המתקדמות הזמינות לחוקרים ישראלים.
- ▣ **אוכלוסיית ישראל משכילה יחסית למדינות ה-OECD, ומספר בוגרי מערכת ההשכלה הגבוהה בה גדל במידה ניכרת לאורך השנים. עם זאת רק כמחצית מבוגרי התואר השלישי בישראל משתלבים לבסוף בסגל האקדמי, דבר המעיד על פוטנציאל הגדילה של המחקר המדעי במדינה, הן האקדמי והן התעשייתי, בהתחשב במימוש הפוטנציאל הטמון בבוגרים אלה.**
- ▣ המדעים המדויקים ומדעי החיים והרפואה נמצאים בצמיחה ניכרת בשנים האחרונות – בעיקר בתחומי המתמטיקה ומדעי המחשב, אך גם באחרים – כפי שהדבר בא לידי ביטוי בגידול במספר אנשי הסגל הבכיר בתחומים אלה, וכן במספר בוגרי תחומים אלה בכל רמות התואר. לעומתם, ניכרת צמיחה מתונה ביותר, ואף ירידה, במדעי הרוח והחברה. אלה מחייבים **מציאת איזון עדין בין חיזוק הסגל האקדמי בתחומי המדעים המדויקים ומדעי החיים והרפואה כדי לקדם את המצוינות המדעית של ישראל בתחומים אלה בד בבד עם הכשרת כוח אדם איכותי למשק לבין שימור המחקר במדעי הרוח והחברה וטיפוחו.**